



poljoprivreda

savjeti za uspjeh

15 četvrtak/subota, 30.travnja/2.svibnja 2015.
redakcija@poslovni.hr www.poslovni.hr



u ovom broju:

Novi zakonodavni okviri
za morsko i slatkvodno
ribarstvo >81



Visoke odštete za
zabranjene alete,
planovi upravljanja
obuhvaćaju 90 %
ribolova u RH >81



Otočanima besplatne
godišnje povlastice za
rekreacijski ribolov >82

Glavnina flote su
male brodice od 4368
plovila, samo jedan
ribarski brod ima
duljinu iznad
40 metara >82

Moramo zadržati optimalnu flotu radi konkurenциje u ribarenju



► ► CILJ DRŽAVE
NIJE UNIŠTITI
FLOTU, MORA
SE PAMETNO POSTUPATI
DA POTENTNA FLOTA
OPSTANE, POGOTOVÔ ONA
KOJA MOŽE IZLOVLJAVATI
U ZERP-U



MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

Sljedeći broj biltena Poljoprivreda -
savjeti za uspjeh izlazi u svibnju



Ante Mišura, pomoćnik ministra poljoprivrede govori o tome kako će ministarstvo pružiti maksimalnu pomoć ribarima i svima koji se bave akvakulturom kako bi se sredstva utrošila u kvalitetne projekte

Moramo zadržati optimalnu flotu kako bi bili konkurentni ostalim sudionicima ribarenja u Jadranu

Do 2020. godine sektoru ribarstva na raspolažanju je 315 milijuna eura, dio tih sredstava završit će u akvakulturi koja ima goleći razvojni potencijal

Ribarstvo se posljednjih godina, još od pristupnih pregovora za ulazak Hrvatske u članstvo Europske unije pa sve do ovih tjedana, kontinuirano suočavalo s brojnim prilagodbama koje uvjetuju zahtjevni standardi postavljeni od Europske komisije kroz zajedničku ribarstvenu politiku. Pomoćnik ministra poljoprivrede Ante Mišura, u čijoj je nadležnosti Uprava za ribarstvo, govori o aktualnoj problematici u sektoru ribarstva, ali i planovima koje tek treba realizirati u sljedećem razdoblju.

Gotov je prvi natječaj za "scrapping", odnosno za trajni izlazak iz ribolova za što je Hrvatska iz zajedničke EU blagajne na raspolažanje dobila 4,7 milijuna eura. Je li interes ribara nadmašio raspoloživa sredstva, zna li se već tko je na listi "srećkovića", iz kojih županija je interes bio najveći te kakav će model odštete biti primijenjen?

Prvi natječaj za provedbu mjeru "Trajna obustava ribolovne aktivnosti", odnosno podnošenje zahtjeva u okviru ove mjeru završio je 2. ožujka 2015. i trenutno se još uvijek obrađuju pristigli zahtjevi. Interes je svakako nadmašio predvidena sredstva, a što smo i očekivali, tako da je ukupno podneseno 92 zahtjeva od toga je 75 iz segmenta kočarskog ribolova te 17 iz segmenta plivaričarskog ribolova. Od ukupnog broja zahtjeva tek je sedam vlasnika plovila postavilo zahtjev za prenamjenu, dok se ostatak odnosi na uništavanje plovila. Sukladno i samom broju registriranih plovila po županijama, najviše podnesenih zahtjeva zaprimljeno je iz Istarske županije, konkretno riječ je o 27 zahtjeva dok je nešto manje, odnosno 20 zahtjeva došlo iz Splitsko-dalmatinske županije.

Ovo je prvi natječaj, hoće li ih biti još i kada? Može li se dogoditi, čega se mnogi plaše, da zbog složenih uvjeta u kojima posluju ribari i njihova očito velikog interesa za "scrapping" ugrozimo ionako mali kapacitet nacionalne flote te da u jadranskom akvatoriju za koju godinu više ne bude hrvatskih ribarica?

U prijedlogu Operativnoga programa za pomorstvo i ribarstvo za pro-

gramsko razdoblje 2014.-2020. godina, također su predviđena financijska sredstva za provedbu ove mjeru, te je sukladno konzultacijama sa samim sektorom ribolova predviđen iznos od ukupno nešto više od 16 milijuna eura.

Da bi se ta sredstva uopće mogla koristiti za planiranu namjenu bilo je potrebno izraditi Planove upravljanja za pojedine oblike ribolova za koji se predviđa provođenje ove mjeru te Planove upravljanja flotom i ribolovnim kapacitetom, te je samo za one oblike ribolova u kojima je zabilježena prekapacitiranost moguće provoditi ovu mjeru. Posebice, u Planovima upravljanja flotom i ribolovnim kapacitetom utvrđen je maksimalni kapacitet koji se može povući iz ribolova, a čime se postiže racionalno i održivo upravljanje ribolovnim resursima. Također, naš cilj provođenjem ove mjeru, uz naprijed navedeno je i da plovila koja ostaju u ribolovu ostvaruju veću profitabilnost na korist samih ribara.

Zaključno, Ministarstvo poljoprivrede i Uprava ribarstva zajedno sa sektorom strogo će paziti da se ne ugrozi kapacitet nacionalne ribolovne flote, ali da se ovom mjerom postigne maksimum u dijelu upravljanja resursima i profitabilnosti djelatnosti ribolova. Naglasit ću još jed-

UKUPNO SU PODNESENDA 92 ZAHTJEVA ZA 'SCRAPPING' OD TOGA JE 75 IZ SEGMENTA KOČARSKOG TE 17 IZ PLIVARIČARSKOG RIBOLOVA, SEDAM IH TRAŽI PRENAMJENU OSTALI IDU U REZALIŠTE

nom, cilj države nije uništiti flotu, mora se pametno postupati da potencijalna flota opstane, pogotovo ona koja može izlovljavati u ZERP-u. Upravo zato u ovom prvom natječaju prednost imaju ribari iz zapadne Istre, gdje je velik broj malih brodova koji idućih godina neće moći ispuniti uvjet iz uredbe o novom Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo o 90 ribolovnih dana godišnje s obzirom na ograničenje vezano uz obavljanje ribolova na udaljenosti većoj od tri milje. Prema stanju resursa, moramo zadržati optimalnu flotu kako bismo bili konkurentni ostalim sudionicima ribarenja u dijelu Jadrana na kojem se primjenjuju odredbe zajedničke ribarstvene politike.



Ante Mišura,
pomoćnik ministra poljoprivrede zadužen za sektor ribarstva

Je li Europska komisija dala konačnu potvrdu za Operativni program ribarstva za razdoblje do 2020. godine, koliko je on težak i što konkretno donosi ribarima, kako će se trošiti dobivena sredstva?

Uredba o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo prihvaćena je kao zadnja Uredba u dijelu ESI fondova, i to polovicom prošle godine, za razliku od ostalih Uredbi koje su donesene u 2013. godini. U veljači ove godine hrvatski Operativni program službeno je upućen Europskoj komisiji na usvajanje, i prema informacijama kojima danas raspolažemo trebao bi biti prihvaćen početkom ljeta. Finansijska alokacija za Republiku Hrvatsku, u okviru Europskog fonda za po-

morstvo i ribarstvo, iznosi nešto više od 252 milijuna eura. Dodamo li tom iznosu i obvezno sudjelovanje državnog proračuna RH ukupno raspoloživa sredstva iznose 315 milijuna eura. Radi se, moram to naglasiti, o doista značajnim finansijskim sredstvima, uzimajući u obzir da je za samo šest zemalja EU alociran veći finansijski iznos.

Izabranim mjerama koje se planiraju provoditi u programskom razdoblju do 2020. godine pokriven je cjelokupni sektor ribarstva, od ulova, uzgoja, prerade i trženja, ribarskih luka do iskrcajnih mjesto. Također, za razliku od prošlog programskog razdoblja, kroz EMFF je uključeno i sufinanciranje programa prikupljanja

podataka te nadzora i kontrole što je vrlo bitno s aspekta odgovornog upravljanja resursima te postizanja svih ciljeva zacrtanih u Zajedničkoj ribarstvenoj politici.

S obzirom na zainteresiranost korisnika na dosadašnjim natječjima, za akvakulturu i trajnu obustavu ribolova, dosta smo optimistični u pogledu trošenja sredstava koja nam stoje na raspolaganju, te ćemo svakako pružiti maksimalnu pomoć našim dionicima i uložiti maksimalne napore kao bi se ova

PROBLEMI RAZVOJA EU-AKVAKULTURE SU PRAVNI OKVIR, UVOD, NEMOGUĆNOST PRISTUPA POVOLJNOM KAPITALU TE PONEKAD I POGREŠNA PERCEPCIJA U JAVNOSTI

sredstva što bolje i više utrošila. Također, sukladno strateškim ciljevima te analizom dodjele potpora u proteklom razdoblju i prije samog formalnog usvajanja Operativnog programa započeti ćemo sa provedbom nekih od mjera, primjerice trženje i prerada te privremena obustava ribolovne aktivnosti, dok ćemo za djelatnost akvakulture omogućiti prihvatljivost troškova i prije objave natječaja, naravno uz strogo praćenje i kontrolu trošenja isplaćenih potpora.

Zbog ugroženosti zaliha u podmorju Jadrana radi prekomjerna izlova tijekom proteklog razdoblja, manje naših više talijanskih ribara, je li možda marikultura budućnost hrvatskog ribarstva. Po dodijeljenim koncesijama dopuštena je godišnja proizvodnja oko 28 tisuća tona tuna, bijele ribe i školjkaša, a ostvari se manje od 10 tisuća tona. U čemu je problem? Nekada su Grci i Turci dolazili k nama učiti o marikulturi, u međuvremenu su učenici značajno pretekli učitelje.

Na globalnoj razini, akvakultura bilježi stalni rast i danas čini skoro polovicu svjetske opskrbe vodenim organizmima za ljudsku prehranu, pa je tako proizvodnja u akvakulturi u 2012. godini iznosila 66,6 milijuna tona od ukupno ostvarenih 158 milijuna tona, što su podaci FAO-a. Premda proizvodnja na svjetskoj razini raste, proizvodnja u akvakulturi u EU stagnira. Prema raspoloživim analizama ključ-

nom kapitalu te ponekad i pogrešnoj ili neodgovarajućoj percepciji akvakulture u široj javnosti.

Sa tom istom lepezom problema susreće se i Hrvatska, pa se tako temeljem članka 34. Uredbe (EU) br. 1380/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici pristupilo izradi nacrta višegodišnjeg Nacionalnog strateškog plana razvoja akvakulture za razdoblje 2014.-2020. godine. Strateško opredjeljenje RH jest porast proizvodnje u morskom i slatkovodnom uzgoju, uz smanjenje administrativnih procedura i osiguranje lokacija za uzgoj i na moru i na kopnu, te uz poštivanje načela ekonomske, socijalne i ekološke održivosti. Očekuje se, kako će se provođenjem tih zacrtanih ciljeva i mjera, te uz bolje korištenje raspoloživih sredstava EU omogućiti kako otvaranje novih uzgajališta, tako i veća produktivnost onih postojećih. Ulaganjima u daljnji razvoj tehnologije uzgoja uz povećanu suradnju sektora sa znanstvenim, istraživačkim i savjetodavnim institucijama, uvođenjem novih vrsta u uzgoj, dodavanjem novih vrijednosti konačnim proizvodima, kao i brendiranjem i certificiranjem postojećih, očekujemo da će se doista ostvariti daljnji zamah proizvodnje, i to u segmentu ukupe akvakulture.

Ukidanje povlastica za mali ribolov, odnosno njihovo smanjivanje sa navodno više od 11 tisuća na samo 3500 povlastica, u javnosti je mjesecima predstavljano kao problem koji će socijalno dotući stanovništvo u priobalju te posebice na otocima. Verbalni prosvjedi su, čini mi se, ipak polako utihnuli, je li možda iz Bruxellesa stigla nova, povoljnija vijest o dopuštenom povećanju broja tih povlastica?

Rok za dostavu zahtjeva za mali obalni ribolov završio je 6. ožujka 2015. godine. Broj prijava za mali obalni ribolov je oko 4400, što znači da će oko 900 malih ribara u ovoj prvoj fazi ostati izvan ove kategorije. U sljedećim godinama oni će postupno ulaziti u kategoriju malog obalnog ribolova jer, svake godine dio malih obalnih ribara iz raznih razloga izaći će iz ove kategorije. Nositeljima važećih odobrenja za mali ribolov koji ne udovoljavaju kriterijima za uvrštanje na novoustavljenu rang listu ministarstvo će na njihov zahtjev izdati godišnje dozvole za rekreativski ribolov i ribolov pridnenim parangalima bez naplaćivanja naknade.

Hrvatska još uvijek nema ribliju veletržnicu, a hvalimo se ribarstvom, od tri projekta nijedan nije u funkciji. Rijeka je zauvijek otpisana, no što se događa u Tribunu i Poreču?

Veletržnica u Tribunu u završnoj je fazi pripreme za otvaranje koje se očekuje do kraja svibnja ove godine. Veletržnica ribe u Poreču dana je u najam ribarskoj zadruzi i u tijeku je izrada modela kako bi i ova veletržnica ribe u potpunosti profunkcionirala kao burza ribe, na najprihvatljiviji način s obzirom na karakteristike tržišta ribe u RH. ♦

IZABRANIM MJERAMA U PROGRAMSKOM RAZDOBLJU DO 2020. POKRIVEN JE CJELOKUPNI SEKTOR, OD ULJOVA, UZGOJA, PRERADE I TRŽENJA, DO LUKA I ISKRCAJNIH MJESTA

ni problemi u razvoju EU-akvakulture nalaze se u neodgovarajućem pravnom okviru, konkurenčiji uvoznih proizvoda, nedostatku odgovarajućih finansijskih modela i nemogućnosti pristupa povolj-

Novi zakonodavni okviri za morsko i slatkovodno ribarstvo

Učinkovita prilagodba S novim zakonskim rješenjima do pune prilagodbe standardima EU, ali i bolje učinkovitosti

Efikasnija kontrola tržišta ribe, jednostavnija procedura u ishodištu koncesija, bolje iskorištenje ribolovnih resursa, neka su od novih kvalitetnijih rješenja

Novi Zakon o morskom ribarstvu omogućuje provedbu nove Zajedničke ribarstvene politike koja nije obuhvaćena važećim zakonom. Nadalje, omogućiti će uspostavu bolje kontrole tržišta ribe i drugih morskih organizama kroz izmijene odredbi o prvoj prodaji. U skladu sa Strategijom razvoja akvakulture RH, kao i smjernicama EU predviđaju se izmjene u svrhu pojednostavljenja administrativnih procedura.

Najznačajnija novina bit će stvaranje zakonskog okvira za objedinjavanje više povlastica za uzgoj u jedinstvenu povlasticu kada se više uzgojnih polja nalazi na istom mjestu i predstavljaju jedinstvenu tehnološku cjelinu, kao i kada je više uzgojnih polja predmet jedinstvenog ugovora o koncesioniranju pomorskog dobra za potrebe uzgoja. U dijelu inspekcije najznačajnije izmjene odnose se na uskladivanje prekršajnih odredbi sa novim Uredbama EU iz dijela kontrole i nadzora, dok se u dijelu uređenja tržišta te financijskih instrumenata, izmjene zakona primarno odnose na mogućnost provedbe na nacionalnoj razini.



ZAKON STVARA PREPOSTAVKE ZA BOLJE ISKORIŠTENJE RESURSA U GOSPODARSKOM RIBOLOVU

Novi zakon o slatkovodnom ribarstvu donosi kvalitetnije i učinkovitije pretpostavke za reguliranje obavljanja ribolova na slatkim vodama, kao i bolje reguliranje gospodarske djelatnosti uzgoja riba, te učinkovitije provođenje nadzora nad korisnicima. Zakon stvara i pretpostavke za bolje iskorištenje ribolovnih resursa u gospodarskom ribolovu, kao i mogućnosti za bolje iskorištenje vodenih resursa u svrhu uzgoja ribe. Takoder, unaprijedit će i sustav prodaje ribolovnih dozvola za sport i rekreaciju, te poboljšati sustav upravljanja ribolovnim vodama od strane ovlaštenika ribolovnog prava.

Visoke odštete za zabranjene alate

Planovi upravljanja Obuhvaćaju čak 90 posto ribolova u RH

Europskoj komisiji dostavljeni su planovi upravljanja za pridnenu povlačnu mrežu koču i okružujuću mrežu plivaricu koji su od strane EK i prihvaćeni. Ovi planovi obuhvaćaju 90 posto ribolova u RH i temelj su za dobivanje derogacija (izuzeća) od odredbi Mediteranske uredbe. Prvo izuzeće već je dobiveno i to za pridnene povlačne mreže koće za prilagodenje na udaljenost od 1NM za plovila ispod 15 metara dok je u proceduri ishodište derrogacije za zapadnu obalu Istre i približavanje obali do 1,5 NM. S dobivenim izuzećem omogućuje se ribolov pridnenom povlačnom mrežom kočom na način kao što je to bilo i do sada.

Nadalje, Hrvatska s Italijom i Slovenijom izrađuje prijedlog regionalnog plana za sitnu plavu ribu u sklopu kojega je zahtjev za derogaciju za visinu plivarice, time bi se omogućio ribolov na način kao što je bio i do sada za većinu plivarica čija visina ne odgovara odredbama Mediteranske uredbe. Odredbama Mediteranske uredbe najviše su pogodene male pli-

Hrvatska, Italija i Slovenija zajedno izrađuju regionalni plan za sitnu plavu ribu uz zahtjev derrogacijom za visinu plivarice





PITANJA I ODGOVORI



Irena Jahutka, načelnica
Sektora za upravljanje
EU-fondovima u ribarstvu



Kada se može započeti sa ulaganjima po pojedinim mjerama kroz fondove EU?

Prema već gotovo tradicionalnim pravilima, koje Europska komisija uvjetuje za sva područja u kojima iz svojih strukturnih fondova potencijalnim korisnicima dodjeljuje potpore za neke njihove investicije, postupak kreće tako da najprije moraju biti objavljeni odgovarajući podzakonski akt (pravilnik) i sam natječaj za svaku pojedinu mjeru.

Svaki korisnik, odnosno investitor svoje ulaganje može započeti odmah nakon podnošenja zahtjeva za europsku potporu. No, mora znati za jedan uvjet, odnosno obveznu kontrolu na terenu od strane Upravljačkog tijela/Uprave ribarstva koja nadzire provedbu i traži eventualne „skrivene radove“.

Do kada će se provoditi dosadašnji modeli nacionalnih potpora i što nakon toga?

Ugovorom o pristupanju Republike Hrvatske u članstvo Europske unije, RH je dobila pravo zadržavanja svih postojećih modela potpora i to tijekom tri godine od ulaska u punopravno članstvo EU, što znači da se to pravilo primjenjuje do polovice 2016. godine. Nakon toga Hrvatska je dužna poštivati pravila postavljena od strane EU u dijelu državnih potpora što isključuje potpore na temelju cijena i količina.

Ministarstvo poljoprivrede i Uprava ribarstva svakako će nastojati omogućiti dodjelu potpora iz nacionalnih sredstava za one potrebe i segmente kojima je takva pomoć nužna, primarno u dijelu troška plavoga dizela za potrebe ribolova i akvakulture.

GLAVNINA FLOTE SU MALE BRODICE

Hrvatska se doista ne može pohvaliti ocjenom da pripada krugu zemalja koje se na tržištu mogu identificirati kao ribarske velesile unatoč činjenici što raspolaže s golemlim potencijalom u jadranskom akvatoriju, budući da joj pripada površina velika više od 31 tisuću četvornih kilometara.

Prema registru Uprave za ribarstvo u floti registriranoj za gospodarski ribolov danas je upisano ukupno 4368 plovila, od kojih njih čak 3710 ima duljinu manju od 12 metara. Većih ribarskih brodova, osposobljenih za višednevni boravak i izlov na morskoj pučini u nacionalnoj floti je tek 130, a među njima je samo jedno plovilo



čija duljina prelazi 40 metara, svi ostali su registrirani unutar kategorije duljine od 24 do 40 metara.

U bazi Uprave za ribarstvo je i podatak da je 3500 plovila registrirano za mali obalni ribolov koji od ove godine također postaje kategorija gospodarskog ribolova što vlasnicima tih povlastica, a prema kriterijima Europske komisije bit će ih podijeljeno 3500, stavlja obvezu vođenja očeviđnika uz dnevni limit izlova do pet kilograma ribe.

Otočanima besplatne godišnje povlastice za rekreativski ribolov

Nova pravila Mali ribolov postaje gospodarska kategorija, izlov limitiran

Mediterska uredba izričito brani, bez mogućnosti derrogacije (izuzeća), korištenje mreža u negos-podarskom ribolovu, kategoriji kojoj po EU pravilima pripada i mali ribolov. Iako se u medijima spominjalo kako tu povlasticu ima između 11 i 25 tisuća osoba nastanjениh u priobalju i na jadranskim otocima posljednja inventura provedena krajem prošle godine ustanovila je brojku od oko 9500 osoba. Do isteka roka, početkom ožujka ove godine, za podnošenje zahtjeva za dodjelu povlastica po novim pravilima, Upravi za ribarstvo stiglo je 4400 zahtjeva što znači da je prekobrojnih tek 900, budući da po kriterijima EU Hrvatska ima pravo na raspodjelu 3500 novih povlastica.

Postupak dodjele još je u tijeku, a 3500 onih koji dobiju povlasticu za mali obalni ribolov po novim kriterijima su očit će se s nekim pravilima koja ih proteklih godina nisu obvezivala. Naime, mali obalni ribolov sada postaje gospodarska kategorija uz uvodenje očeviđnika, dnevног limita izlova do pet kilograma i mogućnosti prodaje ribe lokalno. Svima ostalima koji ne uspiju dobiti 'ulaznicu' za listu od 3500 europskih povlastica, ostaje da Upravi za ribarstvo podnesu zahtjev, nakon čega će im biti izdane godišnje dozvole za rekreativski ribolov i ribolov pridnenim par-



galima bez obveze plaćanja bilo kakve naknade. Uvjete kojih se moraju držati je dnevni izlov do pet kilograma, ali isključivo za potrebe vlastite potrošnje, što znači da ribu ne smiju prodavati.

Nadzor postupanja pojedinaca s povlasticama za mali obalni ribolov i onih za rekreativski ribolov provodit će tim u kojem je 35 inspektora iz Ministarstva poljoprivrede, odnosno vezanih uz Upravu za ribarstvo. Potporu će im pružati i neke druge inspekcije ali i policija.

Proizvodnja u marikulturi za razdoblje 2010 - 2013. (t)

Vrsta	2010.	2011.	2012.	2013.
Pastrva	2.492	2.489	1.000	345
Šaran	1.816	2.891	2.484	2100
Amur	231	158	202	209
Bijeli glavaš	73	95	88	127
Sivi glavaš	309	522	296	303
Linjak	1	1	3	1
Som	29	24	36	35
Smuđ	7	8	7	11
Štuka	8	11	12	6
Ostalo	82	84	81	92
UKUPNO (t)	5.048	6.283	4.209	3.229

Proizvodnja u slatkovodnoj akvakulturi 2010 - 2013. (t)

Vrsta	2010	2011	2012	2013
Lubin	2.800	2.775	2.453	2.826
Komarča	2.400	1719	2.173	2.978
Dagnja	2.000	3.000	3.000	1.950
Kamenica	55	150	150	50
Tuna	3.592	3.223	1.907	2.616
Hama	2	39	24	44
Pic	0,65			
Zubatac			0,037	6
Pastrva				4
UKUPNO (t)	10.849,65	10.906	9.707,037	10.474

Sveže ribe i riblje prerađevine godinama su snažan trend na listi hrvatskog izvoza

Riba se već dugi niz godina nalazi među top pet izvoznih proizvoda. Gotovo cijelokupan uzgoj tune završi na japanskom tržištu, a rekordne nekoliko posljednjih godina u izvozu bilježi i tvrtke koje se bave uzgojem bijele ribe. Prema podacima HGK-a tijekom 2014. kroz izvoz je plasirano gotovo 19 tisuća tona sveže ribe u vrijednosti 98,3 milijuna USD dok je u 2012. izvezeno 13 tisuće tona za 92,5 milijuna dolara. Rezultati su dobri i kada je riječ o ribljim prerađevinama, tako je u 2012. izvoz količinski iznosi 5722 tone u vrijednosti 27,4 milijuna dolara dok je u 2014. inozemnim kupcima prodano 6484 tone ribljih konzervi za 34,4 milijuna dolara.

Uvoz i izvoz proizvoda ribarstva 2010 - 2013

GODINA	UVOZ		IZVOZ	
	tone	€ (000)	tone	€ (000)
2010	51.136	104.317	46.055	143.605
2011	48.943	115.473	51.468	176.666
2012	43.942	115.726	47.858	175.665
2013	40.828	110.086	52.776	184.317